

[Finansministeren]

det. Jeg må bare gøre opmærksom på, at jeg ikke har sagt, at regeringen i det store og hele overtog de forslag, der forelå, eller at det var præcis det samme; det er ord, man nu lægger mig i munden.

Det, jeg har sagt, er, at man gjorde nogle forsøg fra socialdemokratisk side i august 1982, og at regeringen har gennemført en række af de forslag, der dengang lå på bordet, og som socialdemokratiet siden har kritiseret så voldsomt. Det var såmænd bare det, jeg sagde. Jeg synes måske, det havde været klogt, hvis socialdemokratiet havde stået ved de forslag, man selv fremsatte. At nogle så er lavet om af regeringen osv., erkender jeg klart, men det havde forskånet os for megen usaglig debat igennem de foregående tre år, hvis socialdemokratiet havde erkendt det andet.

Hvis hr. Erik B. Smith nu er på vej på tallerstolen for at spørge, hvad det nu er for nogle, så vil jeg gerne sige, at der var konkret forslag om at skære ned på arbejdsløshedsdagpengene i en størrelsesorden af mindst 1 mia kr., der var konkret forslag om at spare 2 mia kr. i bloktilskud til kommunerne det første år og 4 mia kr. det næste år, der var konkret forslag om at sænke underholdsbeløbet i forbindelse med bistandshjælpen, der var konkret forslag om at lave begrænsning af sygedagpengeordningen, så man kun kunne få den i en 2 års periode og ikke evindeligt.

Sådan var der forslag efter forslag, som vi har gennemført, men som socialdemokratiet senere har kaldt asociale. Der var – så er jeg måske lidt overfræk – faktisk også et forslag om en karensdag; jeg ved godt, den daværende regering ikke kunne blive enig om det, men det var der.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg giver ordet til hr. Erik B. Smith for en kort bemærkning, men vi må gå tilbage til dagsordenens punkter og ikke det generelle.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Men så håber jeg, at finansministeren under den generelle debat vil bekræfte, at socialdemokratiet faktisk stemte for de forslag, som de selv havde fremsat, nemlig forslaget om indtægtsregulering af børnetilskuddene,

forslaget om indtægtsregulering af folkepensionen, i øvrigt et forslag, som den daværende opposition havde vendt sig voldsomt imod. Det er også rigtigt, at vi havde et forslag om tidsbegrænsning på 2 år på sygedagpengene. Jeg tror ærlig talt også, at vi stemte for det forslag. Vi har ikke karakteriseret nogen af de forslag, vi stemte for, som asociale, og enhver påstand herom er åbenbart urigtig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 102:

Lov om ændring af lov om real-kreditinstitutter. (Begrænsninger i långivningen til visse ejendomme).

(Fremsat 4/12 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bakholt (S):

Dette forslag er jo et af regeringens instrumenter til at få sat en stopper for byggeriet. Vi mener ikke, at det er skruet fornuftigt eller rigtigt sammen. Det angreb, som regeringen retter mod byggeriet, er u hensigtsmæssigt, fordi vi ikke opnår de store valutamæssige besparelser ved at gennemføre dette indgreb og stoppe byggeriet.

Det, man foreslår, er bl.a., at løbetiden for en række lån skal begrænses, og det betyder nogle ret kraftige stigninger i ydelserne på disse lån. Det bliver med andre ord dyrere at flytte, men det er der nogle der er tvunget til – det er ikke alle, der flytter frivilligt – og konsekvenserne for dem bliver, at de skal betale nogle større huslejer.

[Bakholt]

Så foreslås der også gennemført nogle nye værdiansættelser ved ejerskifte og ved om- og tilbygningslån, og det vil sige, at den offentlige vurdering plus en eller anden gennemsnitlig stigning i handelspriserne i den resterende del af 1985 skal være grundlaget. Men hvad bliver det? Det er der ingen der ved, og ministeren har heller ikke oplyst det i bemærkningerne til lovforslaget, og det vil sige, at det kan blive et ret usikkert grundlag, man skal foretage vurderinger på.

Så får vi en variabel mindstegrænse for om- og tilbygninger, som er 5 pct. af ejendommens værdi, i stedet for, som det er i dag, en mindstegrænse i kroner og øre. Konsekvensen heraf er, at mindre arbejder ikke kan finansieres ved låntagning i realkreditinstitutter. Men der sker også det, at man i nogle situationer heller ikke kan få lån til meget store om- og tilbygninger, og det virker både meget bureaukratisk og uhensigtsmæssigt for at sige det ligeud.

I øvrigt vil jeg spørge boligministeren, om forslaget også betyder, at man i nogle situationer ikke kan få lån til energibesparende foranstaltninger eller til investeringer i vedvarende energi, hvis man ikke holder sig inden for disse grænser her. Hvis det er korrekt, synes jeg ærlig talt, at det er tåbeligt. Man burde holde sådanne foranstaltninger udenfor, og derfor vil jeg spørge ministeren helt konkret, om han i givet fald vil tage initiativ til at holde sådanne investeringer i energibesparende foranstaltninger og i vedvarende energi uden for de rammer, han sætter her.

Disse indgreb retter søgelyset mod det grå pengemarked. I foråret sænkede regeringen lånegrænserne, og der er kommet god dokumentation for, at vi har fået en kraftigt øget interesse for det grå pengemarked. Vi vil også i den kommende tid se nogle større annoncer, hvor private långivere tilbyder at låne penge til alt muligt, og det er der ikke sat ind over for. Konsekvensen heraf er, at vi oplever en højere rente for dem, der skal søge derud, fordi de får nogle større omkostninger i deres boliger. Og hvem bliver ramt først og fremmest? Det er meget ofte dem, der er dårligst stillet. Det, man rammer med dette her, er altså om- og tilbygninger samt flytninger, og det skaber gyldne tider for det grå lånemarked; det er dem, der får den sto-

re julegave af regeringen med dette indgreb. Til lykke med det, hr. minister!

Agnete Laustsen (KF):

Som allerede tidligere i dag udførligt diskuteret skal også dette forslag ses som et led i regeringens økonomiske politik; det vil sige, at det skal være medvirkende til en forbrugsbegrænsning. At det er både rimeligt og naturligt at gribe ind, også på realkreditens område, fremgår i øvrigt klart af de taloplysninger, som følger forslaget, og hvoraf kan læses, at realkreditinstitutternes låneeffektueringer til ejerboliger alene i første til tredje kvartal i år andrager 31,2 mia kr., hvor den i samme periode i 1984 var på 23 mia kr.

Vi kan derfor fra konservativ side støtte tankegangen i boligministerens forslag og vil i udvalget være indstillet på at sikre, at de foreslåede restriktioner over for realkreditinstitutterne ikke bare har den effekt, at de medfører flytning af lånetilsagn til andre institutioner eller som allerede nævnt af hr. Bakholt til det grå marked, hvor problemerne jo ikke bliver løst i højere grad, snarere tværtimod.

Vi er helt enige i forslaget om begrænsning af tillægslånene, som har givet mulighed for – lad os sige det lidt behersket – et ganske stort privatforbrug efter en vurdering af beregningsgrundlaget, som ikke altid har ligget i underkanten; så kan det vist ikke siges pæner.

Vi kan på denne baggrund tilslutte os tanken om indførelse af et loft for værdiansættelsen, ligesom vi kan gå ind for at undtage de hårde hvidevarer fra belåningsgrundlaget.

Den fastsatte mindstegrænse for lån på 5 pct. kan måske diskuteres, men det bliver et spørgsmål til udvalgsbehandlingen.

Vi mener, at den foreslåede nedsættelse af løbetiderne for lån kan accepteres i erkendelse af det rentefald, som er sket under den siddende regering, men vi skal som nævnt sikre, at låntagere ikke drives andetsteds hen.

Jeg skal ikke gøre yderligere bemærkninger på dette tidspunkt, men tilsige en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Fogh Rasmussen (V):

Dette forslag er et led i justeringen af regeringens økonomiske politik. Regeringen anfører to grunde til at fremsætte dette for-

[Fogh Rasmussen]

slag om begrænsninger af realkreditinstitutternes udlånsmuligheder. Den første begrundelse er, at begrænsningen skal bidrage til at dæmpe aktiviteten specielt i bygge- og anlægssektoren, og den anden begrundelse er, at regeringen ønsker at begrænse det lånefinansierede forbrug.

Vi må nok erkende, at tallene for udlån fra realkreditinstitutterne viser, at der i den forløbne del af 1985 har været tale om en kolossal stigning i udlånet. Alene i de tre første kvartaler af 1985 lå realkreditinstitutternes bruttoudlån 50 pct. højere end i den tilsvarende periode i 1984, og det er selvfølgelig en meget stor stigning. Det vil vi også gerne se på, og det er hovedårsagen til, at vi er positive over for dette forslag.

Men når det er sagt, vil jeg gerne tilføje, at der er en del spørgsmål, som vi meget gerne vil se nøjere på under udvalgsarbejdet. For det første vil vi gerne have kulegravet, hvordan erfaringerne med begrænsninger af den organiserede realkredit i tidligere perioder egentlig har været. Sker der ikke bare det, så snart der lægges begrænsninger på den organiserede realkredit, at der kommer en vækst i den uorganiserede kreditgivning, og at de grå pengemarkeder blomstrer op? Vi diskuterede her i folketinget for ikke så lang tid siden en rapport fra det økonomiske råd om dansk pengepolitik under forvandling, der jo klart dokumenterede, at enhver form for restriktion på det organiserede kreditmarked er nyteløs og virkningsløs og skadelig, og det er klart noget, vi må lade indgå i udvalgsarbejdet.

Dernæst lægges der op til en afkorting af løbetiderne for realkreditlån. I den anledning må vi i udvalget undersøge, om den meropsparing, som er tilsigtet med afkortningen af løbetiderne, nu også bliver realiseret. Vil der ikke blot ske dette, at en række alternative kreditformer nu bliver mere konkurrencedygtige med realkredit, således at der blot sker en forskydning bort fra realkredit og over til en mere uorganiseret kreditgivning, som modvirker den meropsparing, der skulle ligge i løbetidsafkortningen, således at nettovirkingen udebliver?

Endelig lægges der for det tredje med regeringens forslag op til en ændret form for værdiansættelse, når lånene skal udmåles. Der skal fremover tages udgangspunkt i den offentlige vurdering med et eller andet pro-

centtillæg. Men vi ved jo alle sammen, at den offentlige vurdering er lavet på et helt andet grundlag end låneudmålingen, altså at den ikke først og fremmest er lavet med henblik på udmåling af realkreditlån. Der kan være nogle vældige variationer imellem de forskellige egne af landet, og der kan være nogle vældige variationer mellem forskellige kategorier af ejendomme, som kan gøre det lidt tilfældigt, hvorledes denne begrænsning vil komme til at virke.

Det må vi alt sammen se på i udvalget. Men bortset fra det er der da et par gode elementer i regeringens forslag.

Finn O. Christensen (SF):

Jeg skal gøre det kort, for som vores ordfører til de tidligere forslag, hr. Rahbæk Møller, har sagt, betragter vi alle lovforslagene i denne såkaldte julepakke som en helhed, og da vi ikke kan stemme for den, kan vi selvfølgelig heller ikke stemme for dette lovforslag.

Jeg synes, at man bør sige, at der er et særligt problem ved at gribe ind over for realkredit, som man har været inde på fra socialdemokratiets side, og det er, at låneefterspørgslen så vil bevæge sig over på det grå pantebrevsmarked. Derfor må jeg spørge, om regeringen også har tænkt på at gribe ind her, eller om man overhovedet ingen planer har om at gribe ind. Noget sådant vil jo også medføre en begrænsning i adgangen til optagelse af finansielle lån i udlandet og ændre indkomstfordelingen i samfundet.

Når jeg ser på lovgivningen som en samlet pakke, bliver jeg også nødt til at sige, at det, som gør, at jeg personlig ikke kan stemme for den, er, at den vil skabe arbejdsløshed i byggebranchen. Jeg er helt enig med formanden for Byggefagenes Landssammenslutning i, at det vil koste mange arbejdspladser; her vurderer man det til 20.000, og det synes jeg ikke er særlig rart med den arbejdsløshed, der er i forvejen.

Estrup (RV):

Realkreditlån er jo ved at blive et af regeringens yndlingssemner inden for bolig- og byggepolitikken. Det er kun godt et halvt år siden, vi sidst ændrede loven, en ændring, hvis fornuft og rimelighed har været omstridt og diskuteret lige siden. Netop på grund af

[Estrup]

den tvivl om virkningerne af forårets ændring har boligministeren lovet at komme med en samlet vurdering af realkrediten, pantebrevsmarkedet og i det hele taget den udvikling, som er sket på markedet i de seneste år.

Havde det så ikke været mere fornuftigt at afvente den redegørelse, før man satte ind med en række nye indgreb, hvis virkninger efter min mening er endnu mere indgribende og tvivlsomme end de tidligere? Jeg kunne forstå, at det var noget af det samme, hr. Fogh Rasmussen efterlyste. Jeg synes, vi har brug for denne redegørelse, og jeg håber, at vi i hvert fald så under udvalgsarbejdet allerede kan trække på nogle af erfaringerne.

Begrundelsen for de nye forslag er, at der i årets første tre kvartaler har været en stigning på 50 pct. i realkreditens udlån, og at denne stigningstakt er forøget i oktober 1985. Det sidste kan man nu hurtigt gøre op med. Oktobers mange lånetilbud skyldes helt og aldeles afskaffelsen af kontantlån. Således er det samlede lånetilbud for et af de store kreditinstitutter direkte negativt i november 1985; det var altså en engangshamstring, der var tale om.

Men så stigningen i den foregående del af året da? Ja, den kan meget klart henføres til to forhold, nemlig erhvervsejendomme og nye ejerboliger; det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at $\frac{1}{3}$ af udlånsstigningen i de første tre kvartaler af 1985 kan henføres til de to områder, og heraf tegner erhvervsejendomme sig alene for halvdelen af stigningen. Derimod er ejerskiftelånene til ejerboliger, som nu igen skal holde for, kun steget med mindre end 10 pct., og det er lavere end året før. Men med stigende økonomisk aktivitet og en faldende rente er det vel egentlig ikke overraskende og, så vidt jeg har forstået regeringens økonomiske politik, heller ikke utilsigtet, at udlån til erhvervslivet og til nybyggeriet nu faktisk stiger.

Det kniber derfor noget med at finde begrundelserne for de foreslåede indgreb, når man ser på de faktiske tal, men det kniber desværre endnu mere, når man leder efter de gunstige virkninger af forslagene. De vil stort set ikke begrænse byggeriet, de vil kun i ringe omfang begrænse forbruget, men de vil i betydeligt omfang forvride strukturen på kapitalmarkedet og flytte långivning fra den organiserede realkredit til pensionskasser,

forsikringsselskaber og det egentlige grå marked.

Det radikale venstre vil ikke medvirke til den del af forslaget, som forvrider strukturen på kreditmarkedet. Vi kan ikke se fornuften i forslagene om at forkorte lånenes løbetider; det vil alene betyde, at man flytter långivningen til andre, uorganiserede dele af markedet, hvor man fortsat kan tilbyde 20-årige eller længerevarende lån; her sker der jo ingen ændringer. Det eneste, man opnår, er at tvinge låntagerne over på et dyrere og mere usikkert marked. Forslagene vil ramme ikke blot almindelige låntagere, men også byfornyelsen og formentlig også investeringer i vedvarende energi.

Vi kan heller ikke medvirke til den begrænsning i ejerskiftelån, som består i, at kreditforeningerne fremover skal bruge årsvurderingen plus en gennemsnitlig stigning i handelspriser som grundlag for låneudmåling. I disse tilfælde har man jo en objektivt konstaterbar handelspris at gå efter, medens den foreslåede regel unægtelig giver nogle skæve virkninger, når den faktiske pris afviger fra gennemsnittet.

De samme indvendinger gælder derimod ikke reglens anvendelse på om- og tilbygninger og hårde hvidevarer, som vi derfor kan tilslutte os.

Vi kan i princippet også tilslutte os forslaget om en 5 pct.s undergrænse for lån til om- og tilbygninger. Den har især nogle fornuftige virkninger ved at kræve større projekter for de dyre ejendomme. Men som reglen er udformet nu, rammer den de små ejendomme for hårdt. 5 pct.s grænsen sætter ind allerede ved en ejendomsværdi på 340.000 kr., og det er for lavt. En løsning ville være at hæve grænsen til f.eks. 500.000 kr.

Endelig synes vi, det er fornuftigt at begrænse udstedelsen af tillægslån, men – med al respekt for ministeren – bemyndigelsen hertil har fået en noget bombastisk udformning; den må vi have indskrænket og præciseret under udvalgsarbejdet.

Det radikale venstre kan således medvirke til en del af forslaget.

Birgith Mogensen (CD):

Det lovforslag, vi her har til behandling, indeholder en lang række begrænsninger i realkreditinstitutternes muligheder for at yde

[Birgith Mogensen]

lån. Vi har med tilfredshed noteret os, at der ikke sker ændringer for nybyggeriet af ejerboliger, ligesom erhvervsbyggeriet er holdt udenfor. Tilbage står ejerskifte samt om- og tilbygninger, hvor det foreslås, at løbetiden nedsættes til 15 år, at der indføres en mindstegrænse på 5 pct. for om- og tilbygningslån, samt at adgangen til at yde tillægslån begrænses. Hertil kommer forslag om at lægge loft over institutternes værdiansættelse af den enkelte ejendom i ejerskiftesituationer.

I CD er vi enige i de hensyn, som ligger bag forslaget. Institutternes låneeffektueringer til ejerboliger er steget ganske voldsomt i 1985 på trods af de ændringer, som vi gennemførte i foråret 1985, og vi må nok indrømme, at en stor del af den stigning er gået til forbrug.

De ændringer, vi nu gennemfører, vil have en positiv effekt på denne situation. I CD tror vi også, at løbetidsforkortelsen og loftet over værdiansættelsen vil betyde en stabilisering af huspriserne, ja, måske et svagt fald. Det er jo en gammel sandhed, at jo lettere det er at få finansieret et huskøb, jo større pris er man villig til at betale.

Alt i alt ser vi positivt på forslaget. Kan der ikke skabes flertal for alle dele, vil vi gerne give tilsagn om i udvalget at se på de enkelte elementer i forslaget, så længe helheden og hensigten ikke sættes over styr.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg må indrømme, at det er noget svært at få øje på fornuften i dette forslag. Det er ikke engang $\frac{3}{4}$ år siden, at lånegrænserne for ejerskiftelån blev sænket til 70 pct., og jeg kan ikke huske præcis, hvor mange gange jeg har været med til at debattere ændringer i op- og nedadgående retning af lånegrænserne inden for realkredit i de seks år, jeg har siddet herinde, men med dette her må det i hvert tilfælde være omkring 5 gange, jeg har været med til det, og jeg synes mildt sagt, det er temmelig tåbeligt, at man nu fortsætter med det.

Denne gang gælder det løbetiderne, men det er jo i virkeligheden den samme effekt, man får ud af det, som hvis man sænker selve lånegrænsen, for den effekt, man får ud af det, er, at lånene bliver dyrere. Og de enkelte personer, som er involveret i en om- eller tilbygning eller i et ejerskifte, kan så vælge,

om de i stedet for vil gå ud på det grå marked eller de vil blive. Der skal nok være nogle, der skifter over til det grå marked, men det er vel ikke det, der er hensigten med dette forslag, eller hvad er det? Hvad er faktisk hensigten? Det kunne jeg egentlig godt tænke mig at få at vide af boligministeren.

Jeg synes i hvert tilfælde, forslaget er meget mærkeligt, og jeg forstår slet ikke, at boligministeren fremsætter et sådant forslag, når han faktisk har lovet boligudvalget at komme med en redegørelse til foråret 1986 om, hvordan den sidste begrænsning i lånene, altså vedrørende ejerskiftelånene her fra foråret 1985, egentlig virker, og hvilken effekt det har i form af overflytning til det grå marked. Når man nu alligevel skal lave en eller anden stor økonomisk pakke, sparker man lige dette forslag ind fra sidelinjen. Det er temmelig uforståeligt, vil jeg nok sige.

Den del, der handler om at sætte en undergrænse på 5 pct. i forbindelse med ejerskiftelån og lån til om- og tilbygning, er noget, der kommer til at ramme fuldstændig vilkårligt. Det kommer til at ramme nogle små ombygninger, men det er jo ikke sikkert, de går i stå af den årsag. Det kan være, man i stedet for optager et lån i banken eller et andet sted, hvis banken ikke synes, den bør yde det i øjeblikket.

I øvrigt synes jeg også, det er betænkeligt, at man overhovedet ikke ser på, hvad det er for nogle lån, man rammer. Der er jo en lang række lån, som vel er fornuftige. Synes boligministeren f.eks. ikke, det er fornuftigt at foretage energibesparende foranstaltninger inden for ejerboligbyggeriet, eller hvad? Hvis hensigten var at ramme de egentlige forbrugsorienterede lån, nemlig lån, hvoraf ejeren bruger halvdelen eller $\frac{3}{4}$ af pengene til at købe bil eller noget andet for, måtte man simpelt hen vælge nogle andre metoder end denne her, nemlig metoder, der var målrettede.

Som sagt kan vi ikke gå med til dette her. Vi synes mildt sagt, det er kaotisk. Det eneste positive, jeg kan se i det, er, at man øjensynlig vil have en skærpet administration af tilsynet med realkreditinstitutterne, men det kunne man jo have fremlagt på et andet tidspunkt, og det er jo i virkeligheden ikke det, der på nogen måde bærer dette forslag.

Arne Bjerregaard (KrF):

[Arne Bjerregaard]

Jeg kan da være enig med VS i, at vi har foretaget ændringer på dette område mangfoldige gange, men det mener jeg sådan set også kan være nødvendigt, simpelt hen fordi vi nødvendigvis også ad den vej må styre den boligpolitiske udvikling. Det er et middel, man kan tage i anvendelse. Om man så altid bruger det tids nok og foretager ændringerne tids nok, er et andet spørgsmål.

Men i modsætning til VS kan jeg sige til boligministeren, at dette er et af de forslag, jeg er mest enig i. Der er kun ét punkt, som jeg måske kan stille mig lidt tvivlende over for, og det er løbetidsforkortelsen – det håber jeg kan diskuteres – men alt det andet synes jeg er rigtigt og rimeligt.

Jeg vil her gerne gøre den bemærkning til socialdemokratiet – som både boligministeren og jeg tidligere har samarbejdet med, og som har været særdeles ivrig på dette område mangfoldige gange både den ene og den anden vej, herunder også givet udtryk for, at der er for lidt hånd i hanke med realkreditinstitutterne – at det må undre mig, når de nu siger nej til dette her med den bemyndigelse, det giver boligministeren, for det må da efter nordjysk sprogbrug lige være mams for socialdemokratiet. Det kan kun være kuløren, der er forkert, ikke indholdet. Det er ikke, fordi vi er glade for at give ministrene i det hele taget for mange bemyndigelser, men det kan være nødvendigt på visse områder, og denne adgang, der tænkes anvendt til indtil videre at indføre et loft for realkreditinstitutternes værdiansættelse af den enkeltes ejendom i forbindelse med ydelse af ejerskiftelån og tillægslån, må da lige være noget for socialdemokratiet. Hvorfor er socialdemokratiet så imod? Det minder mig om den debat, vi havde om energifgifterne – dem plejer de også at være vilde med. Det meste af pakken skulle socialdemokratiet ud fra en indholdsmæssig betragtning være fuldstændig enig i, og derfor forstår jeg ikke deres store modvilje imod den.

Pia Kjærsgaard (FP):

Den sidste betragtning kan jeg også umiddelbart være enig i – og det var ikke ment som en ros.

Boligministerens forslag er jo en del af regeringens genopretningspolitik, hedder det sig. Det er derfor ejendommeligt, at ministe-

ren skal til at sætte tingene i bero eller i det mindste skærpe kravene. I dette her tilfælde er det en begrænsning af långivningen til visse ejendomme, det drejer sig om.

Der er jo sket det katastrofale for denne justeringsregering, at befolkningen har taget lån i deres ejendomme for at genoprette deres småforfaldne huse og lejligheder, men da regeringen mener, det er den, der skal foretage genopretningen, griber man straks ind. Venligt nok omfatter mindstegrænsen for låneprovenuet ikke låntagere med social pension eller invaliditetsydelse. Til gengæld skal ministeren nu til på eget initiativ at udstede regler for låneudmåling og -vurdering; så kan man jo gætte, hvor lavt dette låneloft vil blive, men måske kan ministeren oplyse, hvilke tanker der ligger bag her.

Der sker også ændring i lånetiden for lån til om- og tilbygning, nemlig en forringelse for parcel- og rækkehusejeren og ejerlejlighedsejeren, et afskrækkende eksempel fra et af regeringspartierne, nemlig CD, der så ofte har brystet sig af at være parcelhusejernes parti, og så er det endda ministerens område. Værsgo og spis.

Fremskridtspartiet er ikke tilhænger af dette indgreb over for parcelhusenes genopretning og kan derfor heller ikke støtte forslaget.

Boligministeren (Bollmann):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne om ikke for andet så i hvert tilfælde for, at man gerne vil se på lovforslaget i udvalget. Jeg er helt klar over, at vi får et spændende udvalgsarbejde de næste par dage. Lovforslaget er en del af de samlede justeringsforslag, regeringen har fremsat, og indeholder mange forskellige detaljer. Jeg skal kun sige, at naturligtvis kan vi diskutere forskellige af disse detaljer.

Der er rejst meget få spørgsmål, men jeg vil gerne sige til hr. Bakholt, at det er rigtigt, at der ikke er lavet særregler for energibesparelser i lovforslaget.

Der er sagt meget om det grå pengemarked. Dertil vil jeg sige, at der for det første måske ikke er så stort et gråt pengemarked, som mange påstår. Jeg tror, at en meget stor del af udlånsvirksomheden er blevet mere gennemskuelig i de senere år, uanset hvem det er, der låner ud.

[Boligministeren]

For det andet vil jeg gerne sige, som andre har været inde på, at der er sket noget, der ligner en eksplosiv udvikling inden for real-kreditte, og når fru Anne Grete Holmsgård spørger, hvad hensigten er med lovforslaget, kan jeg kun svare, at det simpelt hen er at begrænse muligheden for udlån, specielt til forbrug. Det er det, der ligger i dette lovforslag.

Jeg skal selvfølgelig takke fru Anne Grete Holmsgård for, at hun kan tilslutte sig den del, der har med skærpet tilsyn at gøre, men meget mere er der vel ikke at takke VS for.

Hvis der herudover er spørgsmål, går jeg ud fra, at vi som sædvanlig kan diskutere og besvare dem under udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Bakholt (S):

Det var jo ikke venlige bemærkninger, der kom til dette forslag, og ministeren har heller ikke flertal for det. Jeg fik bekræftet, at der ikke er nogen særregel for energiinvesteringer, men jeg spurgte også, om det var meningen, at der ikke skulle være det, og om regeringen ikke, hvis man kan få forslaget gennemført – hvilket det jo ikke ser ud til at man kan – vil lave særregler for energiinvesteringerne, for regeringen siger jo, at man skal have betalingsbalanceunderskuddet nedbragt, og er der noget, der bruger fremmed valuta, er det jo energien.

Er det rigtigt forstået, at der her ingen særregel er påtænkt?

Boligministeren (Bollmann):

Jeg kan kun én gang til bekræfte, at hr. Bakholt har forstået lovforslaget rigtigt. Der er ingen særregler for energibesparende foranstaltninger. Jeg mener ikke, det har noget at gøre med dette lovforslag.

Jeg kan også sige til hr. Bakholt, at der er sket en meget stor aktivitet på dette område, uanset at tilskuddene til disse foranstaltninger er faldet bort for et års tid siden, og derfor har vi ikke følt, der var behov for særlige incitamenter i dette lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 103:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til kommuner og amtskommuner. (Ændring af tilskud for 1986 og 1987).

(Fremsat 4/12 85).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Henning Rasmussen (S):**

Folketinget havde, som man vil huske, en diskussion nogle dage før kommunevalget om, hvad der ville ske med de kommunale budgetter for 1986.

Jeg vil gerne bringe tre korte citater fra den debat. Hr. Ole Vig Jensen sagde:

»Det radikale venstre har ingen planer om, at der skal foretages indgreb i de kommunale budgetter for 1986.« (Folketingstidende 1985-86, sp. 1810 f.).

Det har man åbenbart nu, 18 dage efter kommunevalget.

Indenrigsministeren sagde:

»Den økonomiske planlægning i kommunerne har aldrig haft bedre vilkår end i dag.«

Den vittighed er nok den bedste, indenrigsministeren nogen sinde er kommet af med – ufrivilligt ganske vist. Men jeg er sikker på, at det vil knibe med smilene rundt omkring hos de netop valgte kommunalrådsmedlemmer, når deres første opgave efter indenrigsministerens opfordring bliver at skære ned i budgetterne inden den 1. april 1986, og når den næste opgave bliver at sende endnu 1 mia kr. til indenrigsministeren som straf, fordi de f.eks. laver de rensningsanlæg, de cykelstier og ældreboliger, som også regeringen gerne ser de laver, eller byg-